

Daniela BARBU

Cristiana Ana-Maria BOCA

Marcela Claudia CĂLINECI

Educație civică

Manual pentru clasa a IV-a

Competențe specifice	Unități de învățare	Leccióni	Subtitluri, în conformitate cu programa școlară
		Prezentarea manualului / 6	
	DIN NOU LA ȘCOALĂ	Recapitulare inițială / 12 Test de evaluare inițială / 16	
1.1., 1.2., 3.1., 3.3.	Unitatea 1 LOCURI ÎN CARE MĂ SIMT ACASĂ <i>Locuri de apartenență</i>	L.1: Acasă, în localitatea mea / 20 L.2: Festivalul tradițiilor locale / 22 L.3: Să vorbim despre țara mea! / 24 L.4: Simbolurile țării mele / 26 L.5: Din dragoste pentru țara mea / 28 L.6: România, printre stelele Uniunii Europene / 30 L.7: Călătorie printre simbolurile Uniunii Europene / 32	Localitatea și domiciliul Tradiții locale Țara natală și țara în care locuim Însemnele țării Dragostea față de țară România, membră a Uniunii Europene Însemnele Uniunii Europene
		Recapitulare / 34 Test de evaluare / 36	Locuri de apartenență Locuri de apartenență
2.4., 3.1., 3.2., 3.3.	Unitatea 2 ALBUMUL DREPTURILOR COPILULUI <i>Drepturile universale ale copilului</i>	L.1: Și copiii au drepturi! / 40 L.2: Cine îmi apără drepturile? / 42 L.3: Am drepturi și responsabilități! / 44	Despre Convenția cu privire la drepturile copilului Despre respectarea și încălcarea drepturilor Despre drepturi și responsabilități
		Recapitulare / 46 Test de evaluare / 48	Drepturile universale ale copilului Drepturile universale ale copilului
1.3., 2.1., 3.1., 3.3.	Unitatea 3 VALORILE ȘI NORMELE MORALE ÎN CARE CRED <i>Valori, norme și comportamente moral-civice</i>	L.1: Învăț să faci bine! / 52 L.2: Ce aduce solidaritatea? / 54 L.3: Ce înseamnă să fii cinstit? / 56 L.4: Altruism contra egoism / 58 L.5: Fețele respectului / 60 L.6: Sunt o persoană responsabilă? / 62 L.7: Normele morale fac parte din viața ta / 64 L.8: De ce avem nevoie de norme morale? / 66	Valori morale – binele Valori morale – solidaritatea Valori morale – cinstea Valori morale – altruismul Valori morale – respectul Valori morale – responsabilitatea Normele morale Rolul normelor morale
		Recapitulare / 68 Test de evaluare / 70	Valori, norme și comportamente moral-civice Valori, norme și comportamente moral-civice
2.2., 2.3., 3.1., 3.3.	Unitatea 4 ÎN DIRECT ... COMPORTAMENTE MORAL-CIVICE <i>Comportamente moral-civice</i>	L.1: Cum mă comport zi de zi? / 74 L.2: Pentru că mie îmi pasă! / 76 L.3: Furtuna comportamentelor antisociale / 78 L.4: Schimbarea începe cu mine! / 80	Viața morală cotidiană Comportamente prosociale Comportamente antisociale Despre schimbarea comportamentelor
		Recapitulare / 82 Test de evaluare / 84	Comportamente moral-civice Comportamente moral-civice
1.1., 1.2., 1.3., 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 3.1., 3.2.	Unitatea 5 MAI APROAPE DE EDUCAȚIA CIVICĂ <i>Am învățat la orele de Educație civică</i>	Recapitulare finală (I) / 88 Recapitulare finală (II) / 90 Test de evaluare finală / 92	Am învățat la orele de Educație civică Am învățat la orele de Educație civică
		Dicționar / 126 Răspunsuri / 127	

Metode complementare de evaluare

Fișa: *Observ! Apreciez! Evoluez!* Pași către un comportament civic responsabil / 18

Portofoliu / 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33

Fișa: *Observ! Apreciez! Evoluez!* Pași către un comportament civic responsabil / 38

Proiect: „Aducem culoare în comunitatea noastră!” / 100

Atelier de lectură

Călătorie într-un sat, de Claudia Groza / 110

Amintiri din copilărie (fragment), după Ion Creangă / 111

Noi vrem să ne unim cu țara!

de Vasile Poenaru / 112

Țara-ncepe chiar cu mine, de Vasile Poenaru / 112

Dragostea față de țară / 113

Portofoliu / 41, 43, 45

Investigație: *Drepturile copilului în comunitatea mea* / 41

Fișa: *Observ! Apreciez! Evoluez!* Pași către un comportament civic responsabil / 50

Proiect: Campania „Dăruim zâmbete!” / 102

Convenția cu privire la drepturile copilului / 114

Drepturile copiilor exprimate în literatură / 116

Altfel de drepturi ale copiilor / 117

Portofoliu / 53, 55, 57, 59, 61, 63, 65, 67

Fișa: *Observ! Apreciez! Evoluez!* Pași către un comportament civic responsabil / 72

Proiect: Campania „Responsabili pe internet” / 104

Fabule / 118

Amintiri din copilărie, de Ion Creangă / 119

Momente și schițe, de I. L. Caragiale / 121

Face oricine ce vrea, de Ana Blandiana / 122

Portofoliu / 75, 77, 79, 81

Investigație: *TOP 3 comportamente prosociale în comunitatea mea* / 77

Fișa: *Observ! Apreciez! Evoluez!* Pași către un comportament civic responsabil / 86

Proiect: *Reciclăm din grijă pentru mediu* / 106

Lenea și Prostia, de Elia David / 123

Din anii de școală ai lui Nicolae Bălcescu,

de Ion Ghica / 124

Cheia magică, de Claudia Groza / 124

Fișa: *Observ! Apreciez! Evoluez!* Pași către un comportament civic responsabil / 94

Competențele pe care ți le vei dezvolta la orele de Educație civică

Competențe generale

1. Aplicarea unor norme de conduită în viața cotidiană
2. Manifestarea unor deprinderi de comportament moral-civic în contexte de viață din mediul cunoscut
3. Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate

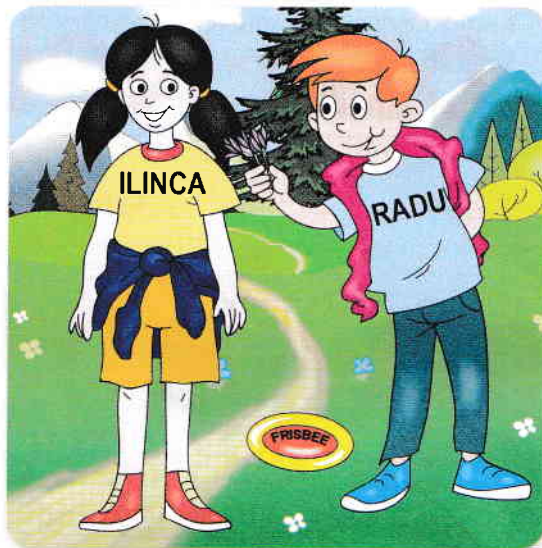
Competențe specifice

- 1.1. Recunoașterea locurilor de apartenență (locală, națională, europeană) în care se integrează persoana
- 1.2. Identificarea unor elemente relevante pentru apartenența la diferite comunități (locală, națională, europeană)
- 1.3. Explorarea unor norme morale care reglementează relațiile cu ceilalți oameni
- 2.1. Explorarea unor valori morale care stau la baza relațiilor cu ceilalți oameni
- 2.2. Recunoașterea unor comportamente moral-civice din viața cotidiană
- 2.3. Deosebirea comportamentelor prosociale de cele antisociale
- 2.4. Identificarea drepturilor universale ale copilului
  - 3.1. Relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru
  - 3.2. Participarea la activități care promovează drepturile universale ale copilului
  - 3.3. Participarea la proiecte cu conținut moral-civic, în cadrul clasei, al școlii sau al comunității locale

Din nou la școală (I)

Îmi amintesc!

- 1 Prezintă cum ai petrecut vacanța de vară. Folosește în prezentarea ta cuvinte care exprimă:

- 2 Te-ai schimbat în ultimul an? Completează propriul formular de identitate. Notează în formular cinci elemente care îți dau identitate: nume, calități fizice și morale, data nașterii, prieteni, pasiuni, un simbol, o dorință etc.

- 3 Completează, pentru cinci litere alese de tine, numele și calitățile personajelor îndrăgite din cărți, desene animate sau filme.

- 4 Alege o persoană alături de care ai petrecut mai mult timp pe parcursul clasei a III-a sau în vacanța de vară. Prezintă două trăsături morale ale acelei persoane și un lucru bun pe care l-ai învățat de la aceasta.

- 5 Prezintă trei fapte bune pe care le-ai făcut sau la care ai asistat pe parcursul vacanței de vară. Precizează cine sunt autorii acestor fapte.

- Am donat o parte dintre jucăriile mele unei familii cu mai mulți copii.
- Am îngrijit cu multă atenție și dragoste o pasăre rănită.

- 6 Vacanța a fost prilej de întâlnire cu persoane care au atitudini diferite. Diferențiază, în ilustrațiile următoare, persoanele politicoase de cele care nu se comportă adecvat.

- 7 Formulează cel puțin două recomandări despre ce înseamnă să fii politic/politicoasă în fiecare dintre situațiile date. Inspiră-te atât din propria experiență, cât și din sfaturile primite de la persoanele pe care le admiri.

acasă

pe stradă

în mediul online

în grupul de prieteni

în excursie

la bunici

la masă

în vizită

- 8 Descrie un obiect despre care crezi că te-a reprezentat cel mai bine în vacanța de vară. Alcătuieste un text format din 5-7 enunțuri, pe baza întrebărilor următoare.

- Din ce este confecționat?
- Este util?
- De ce îți place?
- De ce te reprezintă?
- Cum îl întrețiești?

Din nou la școală (II)

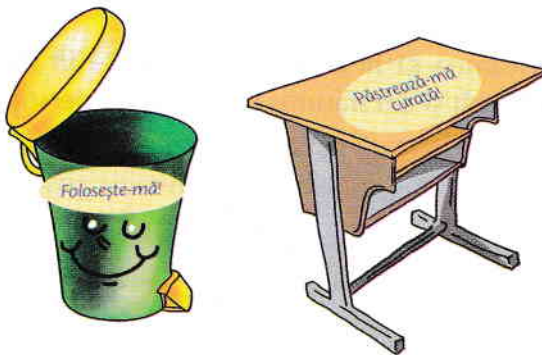
Îmi amintesc!

1 Anul trecut ai descoperit că oamenii sunt diferiți din multe puncte de vedere, inclusiv în ceea ce privește modalitatea în care se deplasează. Ce adaptări pentru persoanele cu dizabilități ai identificat în școală sau în vecinătatea ei?

- rampă de acces în școală
  - semafoare cu semnale sonore
  - toalete speciale
  - bibliotecă amplasată la parter
  - altele (Numește-le!)
- S-a schimbat ceva în cursul verii?
  - Cine ar trebui să acorde atenție acestor lucruri?
  - Tu cum poți sprijini activitățile colegilor cu dizabilități?

2 Dă viață lucrurilor! Desenează un obiect din sala ta de clasă. Scrie mesajul pe care acesta ar dori să-l transmită elevilor.

3 Participă și tu la păstrarea sănătății oamenilor! Scrie trei mesaje pentru a atrage atenția asupra necesității păstrării unei igiene corecte pentru a elimina îmbolnăvirile cu virusul SARS-CoV-2.

Spală-ți mâinile
cel puțin 20 de secunde!

4 Scrie trei comportamente pentru a proteja mediul înconjurător.

Colectează selectiv obiectele
din hârtie, sticlă, metal și plastic!

5 Prezintă trei responsabilități preferate pe care le ai în clasa ta și ce trebuie să faci pentru a-ți îndeplini aceste responsabilități.

- 6 Prezintă trei responsabilități pe care le ai în comunitatea ta și modul în care reușești să le faci față.
- 7 Amintește-ți, din clasa a III-a, zece dintre cele mai importante reguli/idei din *Codul de conduită al clasei tale*. Reformulează regulile sau adaugă altele noi, inspirându-te din ilustrațiile următoare.

- 8 Scrie trei obiective pe care îți propui să le realizezi în acest an școlar. La sfârșitul anului școlar, verifică în ce măsură ai realizat ceea ce ți-ai propus. Scrie-le ca și când ai completa piesele unui puzzle.

- 9 Transmite, la început de an școlar, un mesaj pozitiv colegilor, profesorilor sau părinților tăi, prin continuarea unuia dintre enunțurile de mai jos.

Noi suntem ...

Priviți ...

Dăruiți ...

Știu ...

Ai încredere ...

Spune ...

Vino ...

Eu ...

Din nou la școală

1 Ești un cetățean responsabil în raport cu mediul înconjurător? Citește cu atenție fiecare dintre enunțurile de mai jos. În cazul în care ești de acord cu afirmația, încercuiește răspunsul DA. Dacă nu ești de acord cu afirmația, încercuiește răspunsul NU.

- a. Dacă adun mai multă hârtie, o duc la un centru de colectare pentru a fi reciclată.
- b. Când colectez gunoiul, amestec resturile de hârtie cu cele de plastic și cu resturile menajere.
- c. Când sunt în pădure, dau foc crengilor uscate.
- d. După ce merg la un picnic cu prietenii mei, adun toate resturile și le pun în coșul de gunoi.
- e. Nu plantez copaci, pentru că oricum se vor usca.
- f. Dacă un coleg intenționează să adune flori din parc, îl atenționez că nu este corect ce vrea să facă.
- g. Trec indiferent pe lângă niște copii care rup crengile unui copac.
- h. Când mă grăbesc, arunc șervețelul la întâmplare, dacă nu găsesc un coș de gunoi.
- i. În timpul verii, dacă nu plouă, ud plantele din grădină.
- j. Închid televizorul atunci când plec din cameră.
- k. Plantez copaci pentru un mediu mai curat.

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

DA/NU

Verifică corectitudinea răspunsurilor tale la pagina 127!

- Dacă ai selectat 8-9 răspunsuri corecte, ești un cetățean responsabil. Felicitări! Ajută-i și pe ceilalți!
- Dacă ai selectat 5-7 răspunsuri corecte, ești un cetățean responsabil în devenire. Acordă mai mult respect naturii, lucrurilor și oamenilor care te înconjoară.
- Dacă ai selectat mai puțin de cinci răspunsuri corecte, e timpul să schimbi ceva în comportamentul tău față de mediul înconjurător. Cere sfatul celor din jurul tău!

Cât am învățat?

Am obținut calificativul ...

- FB** – Am selectat 8-9 răspunsuri corecte.
- B** – Am selectat 5-7 răspunsuri corecte.
- S** – Am selectat 3-4 răspunsuri corecte.

- 2 Observă ilustrațiile de mai jos. Formulează, după model, enunțuri care să evidențieze faptele bune ale persoanelor din ilustrații.

a. Ioan își ajută sora la lecții.

b. _____

c. _____

d. _____

- 3 Scrie un text format din 7-9 enunțuri în care să prezinți de ce consideri că ești o persoană responsabilă. Pentru aceasta, vei avea în vedere următoarele cerințe:

- să menționezi cel puțin trei fapte bune pe care le faci;
- să precizezi cel puțin trei trăsături morale care te reprezintă (exemplu: *sinceritate, respect, bunătate, modestie* etc.);
- să te încadrezi în numărul de enunțuri indicat;
- să găsești un titlu potrivit;
- să scrii corect, respectând semnele de punctuație.

Am obținut calificativul ...

- FB – Am formulat trei enunțuri care evidențiază faptele bune ale personajelor.
- B – Am formulat două enunțuri care evidențiază faptele bune ale personajelor.
- S – Am formulat un enunț care evidențiază faptele bune ale personajelor.

Am obținut calificativul ...

- FB – Am alcătuit textul, respectând toate cele cinci cerințe.
- B – Am alcătuit textul, respectând 3-4 cerințe.
- S – Am alcătuit textul, respectând două cerințe.

Portofoliul
civic

Adaugă testul
de evaluare inițială
în Portofoliul civic.